FACETBESTEMMINGSPLAN ARCHEOLOGIE

GEMEENTE SITTARD-GELEEN

Opdrachtgever:	Gemeente Sittard-Geleen
Projectnummer:	SIT154-001
Datum:	12 oktober 2023

FACETBESTEMMINGSPLAN ARCHEOLOGIE

GEMEENTE SITTARD-GELEEN

Opdrachtgever:	Gemeente Sittard-Geleen
Projectnummer:	SIT154-001
Rapportnummer:	20231012-SIT154-TOE-VGBP-1.0
Status:	Ontwerp
Datum:	12 oktober 2023

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2023 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
BZ

Verificatie:
WVEE

Validatie:
BZ

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 4
1.1 Aanleiding en doel 4
1.2 Plangebied 4
1.3 Geldende bestemmingsplannen 5
1.4 Leeswijzer 6

2 PLANBESCHRIJVING 7

3 BELEID 8
3.1 Europees beleid 8
3.1.1 Verdrag van Valletta (Malta) 8
3.2 Rijksbeleid 8
3.2.1 Nationale Omgevingsvisie 8
3.2.2 Erfgoedwet 9
3.3 Provinciaal beleid 9
3.3.1 Omgevingsvisie Limburg 9
3.4 Gemeentelijk beleid 10
3.4.1 Omgevingsvisie Sittard-Geleen 2016 10
3.4.2 Beleid archeologie & cultuurhistorie 11

4 RANDVOORWAARDEN EN ONDERZOEK 16

5 JURIDISCHE OPZET 17
5.1 Algemeen 17
5.2 Regels en verbeelding 17
5.2.1 Algemene opbouw regels 17
5.2.2 Juridisch-planologische regeling plangebied 17

6 ECONOMISCHE UITVOERVAARHEID 18

7 PROCEDURE EN OVERLEG 19
7.1 Procedure 19
7.2 Inspraak en overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening 19
7.3 Terinzagelegging en zienswijzen 19

BIJLAGEN

B1 NOTA VAN ZIENSWIJZEN EN DE STAAT VAN WIJZIGINGEN

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In 2012 heeft de gemeente Sittard-Geleen de "Beleidsnota Archeologie en Monumenten gemeente Sittard-Geleen" vastgesteld. In de beleidsnota is aangegeven welk beleid de gemeente voert ten aanzien van archeologie en monumenten.

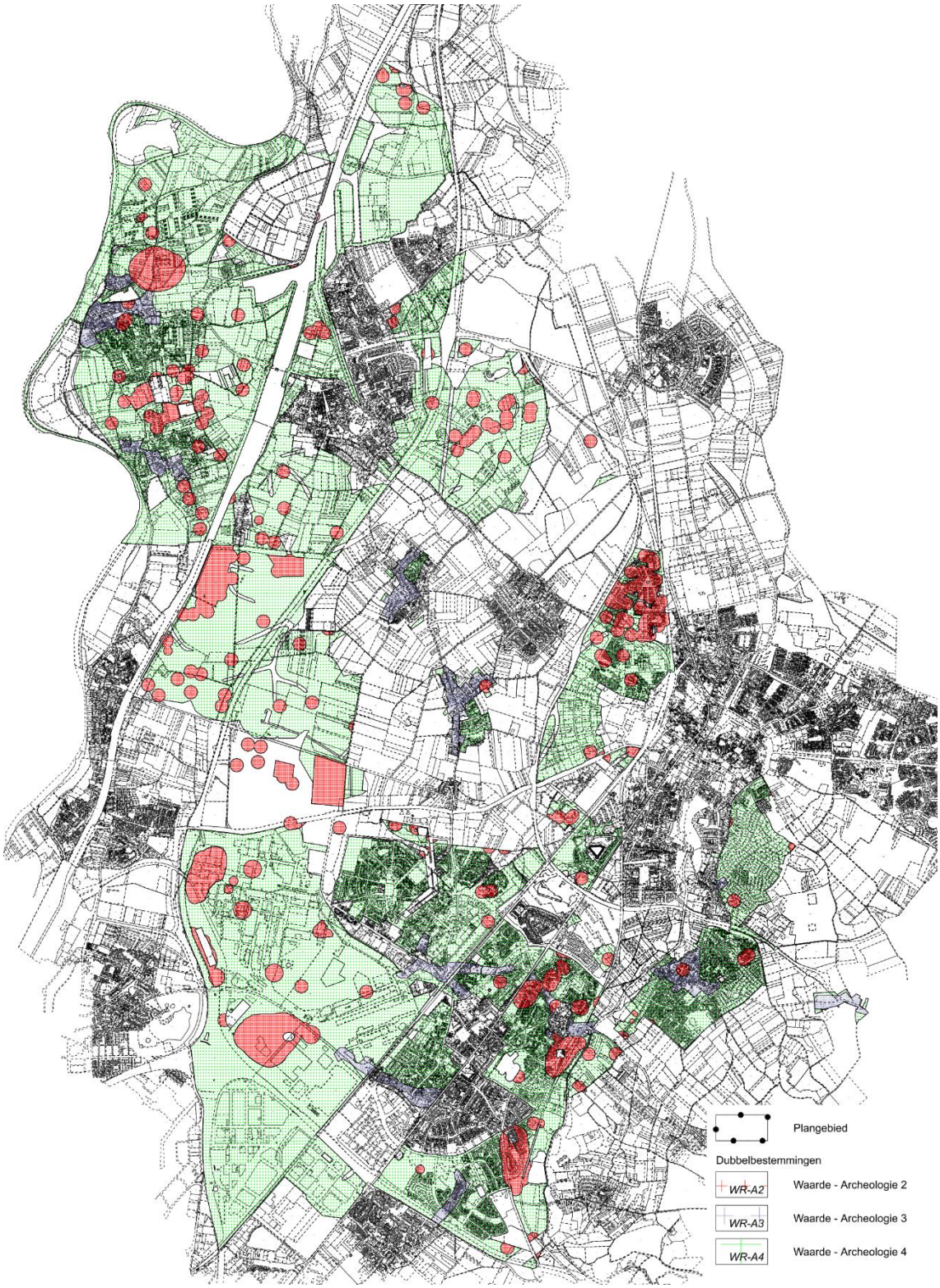
Onderdeel van de beleidsnota is een archeologische beleidskaart, die gebaseerd is op een aantal archeologische verwachtingskaarten. De archeologische verwachtingskaarten geven inzicht in de (verwachte) aanwezigheid van archeologische resten. In z'n algemeenheid streeft Sittard-Geleen naar het behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem als bron van kennis en cultuurbeleving.

Vanaf het moment van vaststelling van de archeologische beleidsnota heeft de gemeente Sittard-Geleen het archeologisch beleid verankerd in de diverse voor haar grondgebied vastgestelde bestemmingsplannen. Het archeologisch beleid is echter nog niet in alle voor het gemeentelijk grondgebied geldende bestemmingsplannen en beheersverordeningen op de juiste wijze opgenomen. Daarom wordt middels een facetbestemmingsplan en een facetbeheersverordening voorzien in een actuele regeling voor de bestemmingsplannen en beheersverordeningen waarin het gemeentelijk archeologisch beleid nog niet of nog niet op de juiste wijze is verankerd. Het voorliggende plan betreft het facetbestemmingsplan.

1.2 Plangebied

Het plangebied bestaat uit verspreid over het grondgebied van de gemeente Sittard-Geleen geleden gronden, waarvoor het gemeentelijk archeologisch beleid nog niet, of niet op de juiste wijze juridisch-planologisch is verankerd (zie ook paragraaf 1.3)

Op de navolgende afbeelding is de begrenzing van het plangebied weergegeven op een kadastrale ondergrond. De begrenzing bestaat daarbij uit de delen die zijn voorzien van de dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 2', 'Waarde – Archeologie 3' en 'Waarde – Archeologie 4', die middels afzonderlijke kleuren zijn weergegeven.

Afbeelding 1. Plangrens, geprojecteerd op een kadastrale ondergrond.

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Binnen het plangebied van dit bestemmingsplan gelden op dit moment diverse (zowel digitale als analoge) bestemmingsplannen. Een overzicht van de vigerende bestemmingsplannen is in de navolgende tabel weergegeven.

Nr.	Naam plan	Identificatienummer	Vaststelling
1.	Grensmaas deelgebied Sittard-Geleen	NL.IMRO.18830701001-	2007-09-06
2.	Kernen Obbicht en Grevenbicht	NL.IMRO.1883.BPKernObbichtGrev-va01	2010-10-07
3.	Buitengebied Born - Geleen	NL.IMRO.1883.BPBuitgbBornGeleen-VA01	2013-06-27
4.	Guttecoven en Einighausen	NL.IMRO.18830000GuttecovEinigh-	2009-10-01
5.	Limbrichterveld/Hoogveld	NL.IMRO.18830000limbrichterveld-	2008-04-24
6.	Bergerweg Zuid	NL.IMRO.18830000BPBergerwegZuid-	1994-12-08
7.	Handelsterrein Bergerweg	NL.IMRO.1883.BPHandelBergerweg-VA01	2010-12-15
8.	Kantoorlocatie Bergerweg	NL.IMRO.18830008001-	2008-02-26
9.	Sanderbout	NL.IMRO.18830000BPSanderbout-	2009-02-12
10.	Kollenberg	NL.IMRO.1883.BPKollenberg-VA01	2011-09-22
11.	Munstergeleen en Windraak	NL.IMRO.18830000MunstergelWind-	2009-10-02
12.	Abshoven 2001	NL.IMRO.18830000BPAbshoven2001-	2002-10-31
13.	Geleenbeekdal	NL.IMRO.18830000Geleenbeekdal-	2009-07-08
14.	Geleen-Zuid	NL.IMRO.18830000GeleenZuid-	2009-11-19
15.	Krawinkel/Lutterade	NL.IMRO.1883.KrawinkelLutterade-VA01	2011-09-10
16.	Geleen-Oost	NL.IMRO.18830000GeleenoostVa01-	2009-12-16
17.	Maastrichterbaan	NL.IMRO.18830000Maastrichterb-	2008-06-25
18.	Lindenheuvel	NL.IMRO.18830000Lindenheuvel-	2009-07-09
19.	Hof van Limburg	NL.IMRO.18830000Hofvanlimburg-	2009-10-01
20.	Bedrijventerrein DSM-Geleen	NL.IMRO.18830000DSMGeleen-	2000-12-14
21.	Borrekuil	NL.IMRO.18830000Borrekuil-	2007-05-31
22.	Middengebied – Noord	NL.IMRO.1883.BPMiddengebiedN-VA01	2014-02-25
23.	Veestraat 72 Sittard	NL.IMRO.1883.Veestraat72-VG01	2012-09-13
24.	Leyenbroek – Vijverweg	NL.IMRO.18830000LeyenbrVijverw-	2008-10-01
25.	Bedrijventerreinen Born: Holtum Noord I & II en Sluisweg e.o	NL.IMRO.1883.BPHoltumnoord-VA01	26-06-2013

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een korte planbeschrijving opgenomen. Hoofdstuk 3 gaat in op de van toepassing zijnde beleidsaspecten. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de randvoorwaarden en onderzoeksaspecten. De juridische opzet van dit plan wordt nader toegelicht in hoofdstuk 5 en de economische uitvoerbaarheid is omschreven in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 bevat tot slot een beschrijving van de procedure en het overleg ten behoeve van dit bestemmingsplan.

2 PLANBESCHRIJVING

Het voorliggende bestemmingsplan betreft een facetbestemmingsplan waarmee de bestemmingsplannen waarin het gemeentelijk archeologisch beleid nog niet of niet op de juiste wijze is verankerd, alsnog van een passende juridisch-planologische regeling worden voorzien. Dit wordt gedaan door de gebieden met archeologische verwachtingswaarden te voorzien van een passende archeologische dubbelbestemming waarin een omgevingsvergunningstelsel is opgenomen. Het omgevingsvergunningstelsel is opgezet ter bescherming van de (mogelijk) aanwezige archeologische waarden en is niet bedoeld als een verbodsregeling. Het is toegestaan om bodemingrepen te verrichten en (ver)bouwingen uit te voeren, maar alleen als in voldoende mate rekening wordt gehouden met de betrokken archeologische waarden.

Het facetbestemmingsplan heeft uitsluitend betrekking het verankeren van een regeling voor het aspect archeologie en brengt geen wijziging aan in de overige regels van de vigerende bestemmingsplannen. Het facetbestemmingsplan wordt feitelijk als een paraplu over de in paragraaf 1.3 genoemde bestemmingsplannen gelegd en in de regels van dit bestemmingsplan is bepaald dat de regeling ten aanzien van archeologie die is opgenomen in de vigerende plannen komt te vervallen en wordt vervangen door de regeling die is opgenomen in dit facetbestemmingsplan. Voor de bestemmingsplannen waarin archeologie niet geregeld was, geld de regeling in dit facetbestemmingsplan als aanvulling. Het plan heeft dus uitsluitend betrekking op de bescherming van archeologische waarden op delen van het grondgebied van de gemeente Sittard-Geleen.

Voor dit facetbestemmingsplan geldt de archeologische beleidskaart als onderdeel van de in 2012 vastgestelde "Beleidsnota Archeologie en Monumenten gemeente Sittard-Geleen" als uitgangspunt. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 3.4.2.

3 BELEID

3.1 Europees beleid

3.1.1 Verdrag van Valletta (Malta)

Op 16 april 1992 hebben twintig Europese staten, waaronder Nederland, "het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed" ondertekend, kortweg het Verdrag van Malta. Het verdrag is in 1998 middels een goedkeuringswet bekrachtigd en is op 1 september 2007 geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving (middels de Wet op de archeologische monumentenzorg).

Het in Valletta ondertekende verdrag beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- de archeologische waarden dienen zoveel mogelijk in de bodem te worden bewaard;
- bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in een vroeg stadium rekening gehouden te worden met de archeologische waarden;
- initiatiefnemers tot verstoring van bodemarchief betalen de kosten van het archeologisch onderzoek.

Uitgangspunt van het verdrag is dat het archeologische erfgoed integrale bescherming nodig heeft en krijgt. Hieraan wordt met het voorliggende bestemmingsplan invulling gegeven.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Nationale Omgevingsvisie

Sinds 2020 is het Nederlandse leefomgevingsbeleid gebaseerd op de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Met de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI gaat uit van vier prioritaire opgaven:

- Duurzaam economisch groeipotentieel voor Nederland;
- Ruimte voor de klimaatverandering en energietransitie;
- Sterke, leefbare en klimaatbestendige steden en regio's met voldoende ruimte om te wonen, werken en bewegen;
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

In de visie worden de nationale belangen genoemd die gewaarborgd moeten worden in het beleid voor de fysieke leefomgeving. Één van deze belangen luidt: "*Behouden en versterken van cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang.*"

Het is van nationaal belang de kernkwaliteiten van stad en land te waarborgen. Dit uit zich in bescherming van waardevolle, open en kwetsbare landschappen en bebouwde gebieden, uitgaand van hun kernkwaliteiten. Bij (stedelijke) groei, verdichting, transformatie of krimp moet rekening worden gehouden met unieke landschappelijke structuren en objecten, cultuurlandschappen (of onderdelen daarvan), archeologische monumenten, gebouwde of aangelegde monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en (genomineerde) werelderfgoederen en wederopbouwgebieden van nationaal belang.

Op grond van het Europees Landschapsverdrag heeft het Rijk systeemverantwoordelijkheid voor landschap. Het geeft uitvoering aan dit nationaal belang samen met de provincies, die ook verantwoordelijk zijn. De rol van het Rijk in dit belang is de (wettelijke) randvoorwaarden te creëren om cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten voor de lange termijn in stand te houden. Het Rijk ondersteunt medeoverheden en maatschappelijke partijen en zal invulling geven aan dit belang bij zijn eigen activiteiten en bezit. Het Rijk is resultaatverantwoordelijk voor de grote wateren en cultureel erfgoed in de Noordzee. Het Rijk is medeverantwoordelijk voor het beschermen van waardevolle landschappen, zoals het Groene Hart, de Waddenzee, de Veluwe, werelderfgoedgebieden en de nationale parken. Dit vraagt van alle actoren, zowel

overheden, maatschappelijke partijen als burgers, om de veranderingen in het landschap met zorg voor de kwaliteit van dat landschap vorm te geven en te monitoren.

De zorg voor het behoud van cultureel erfgoed en van werelderfgoed is het werkterrein van alle overheden. Daarbij gelden de verplichtingen die voortvloeien uit het verdrag van Granada, het verdrag van Valletta, het Europees landschapsverdrag en het Werelderfgoedverdrag. Het Rijk is verantwoordelijk voor een goed functionerend (wettelijk) systeem voor erfgoed en leefomgeving.

Het voorliggende bestemmingsplan is in lijn met de bovengenoemde algemene uitgangspunten voor zover deze betrekking hebben op archeologische waarden.

3.2.2 Erfgoedwet

De Nederlandse wetgeving ten aanzien van archeologische waarden is aan veranderingen onderhevig. De Monumentenwet 1988 is vanaf 1 juli 2016 deels overgegaan in de Erfgoedwet. De onderdelen over omgevingsrecht uit de Monumentenwet gaan (naar verwachting) in 2023 over naar de Omgevingswet. Voor deze onderdelen is een overgangsregeling in de Erfgoedwet opgenomen.

De Erfgoedwet en de Omgevingswet regelen de omgang met het archeologisch erfgoed. Uitgangspunt van de wetgeving is om het archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en beheermaatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. Op grond van deze wetten worden gemeenten verantwoordelijk geacht voor de bescherming van archeologische waarden.

Artikel 9.1 (overgangsrecht omgevingswet) van de Erfgoedwet zegt het volgende:
"*Voormalig artikel 38a: De gemeenteraad houdt bij de vaststelling van een bestemmingsplan of een beheersverordening als bedoeld in artikel 3.1, onderscheidenlijk artikel 3.38, van de Wet ruimtelijke ordening en bij de bestemming van de in het plan begrepen grond, rekening met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten (lees: archeologische resten).*

Voormalig artikel 41: De aanvrager van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (o.a. gebruiken van gronden in strijd met een bestemmingsplan) kan in het belang van de archeologische monumentenzorg worden verplicht een rapport over te leggen, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van het bevoegd gezag als bedoeld in artikel 1.1 van die wet in voldoende mate is vastgesteld."

In lijn met de uitgangspunten van de Erfgoedwet, is het voorliggende bestemmingsplan bedoeld om de mogelijk aanwezige archeologisch waardevolle elementen afdoende juridisch-planologische bescherming te bieden. Dit door hiervoor dubbelbestemmingen op te nemen die corresponderen met de mate waarin op grond van de gemeentelijke archeologische beleidskaart archeologisch waardevolle elementen te verwachten zijn.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie Limburg

Op 1 oktober 2021 hebben Provinciale Staten van de provincie Limburg de Omgevingsvisie Limburg vastgesteld. De Omgevingsvisie Limburg is per 25 oktober 2021 in werking getreden. De Omgevingsvisie Limburg is de opvolger van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014. In deze visie wordt ten aanzien van archeologie in z'n algemeenheid gesteld dat een zorgvuldige omgang met en behoud van archeologische waarden van provinciaal belang is.

In de omgevingsvisie wordt gesteld dat, hoewel er een juridische basis is voor bescherming van archeologische waarden, het beleid en de uitvoering ervan versnipperd is tussen Rijk, provincie, gemeenten en waterschap. De provincie wil, aansluitend op de ambitie van het Rijk, een verbindende rol hebben op het gebied van beleid en

inhoud. De uitvoering van de juridische borging van archeologie is vooral gericht op behoud van wetenschappelijke waarden in de bodem, in een depot en in wetenschappelijke rapporten. De toegevoegde waarde van het archeologische verhaal voor een locatie of geplande ontwikkeling is onderbelicht. Het is wenselijk om de archeologische verhalen dichter bij de samenleving te brengen zodat deze verhalen gebruikt kunnen worden bij ontwikkelingen en vice versa.

Archeologie wordt door de provincie genoemd als een interessante kwaliteit voor gebruik en ontwikkeling van de leefomgeving.

- De provincie stimuleert en ondersteunt initiatieven die de vertaalslag maken van wetenschappelijke onderzoeksrapporten naar publieksvriendelijke vertalingen of ruimtelijke ontwerpen.
- Door middel van bruikleenovereenkomsten en subsidieregelingen stimuleert en ondersteunt de provincie het exposeren van vondsten uit het provinciaal depot voor bodemvondsten.
- Initiatieven die bijdragen aan doelgericht en efficiënt archeologisch onderzoek worden ondersteunt en de provincie draagt hieraan zelf bij door in overleg te gaan met betrokken marktpartijen.
- Archeologische aandachtsgebieden zijn belangrijke gebieden met representatieve en relatief gave delen van de verschillende Limburgse cultuurlandschappen. Ze hebben een groot potentieel aan archeologische waarden die het verhaal van Limburg vertegenwoordigen. Onderzoek naar en behoud van deze archeologische waarden in deze aandachtsgebieden is van provinciaal belang.

In lijn met de uitgangspunten zoals opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg, is het voorliggende bestemmingsplan bedoeld om de mogelijk aanwezige archeologisch waardevolle elementen afdoende juridisch-planologische bescherming te bieden. Dit door hiervoor dubbelbestemmingen op te nemen die corresponderen met de mate waarin op grond van de gemeentelijke archeologische beleidskaart archeologisch waardevolle elementen te verwachten zijn.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Omgevingsvisie Sittard-Geleen 2016

Op 15 december 2016 heeft de gemeenteraad van Sittard-Geleen de 'Omgevingsvisie Sittard-Geleen 2016' vastgesteld als opvolger van de Structuurvisie Sittard-Geleen 2010. In de omgevingsvisie komen alle aspecten aan bod die te maken hebben met de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van en binnen de gemeente.

In de omgevingsvisie is aangegeven dat het grondgebied van Sittard-Geleen een rijke bewoningsgeschiedenis kent vanaf de Steentijd tot de huidige tijd. Een beperkt deel van deze bewoningsgeschiedenis is bekend uit geschriften, het grootste deel wordt verteld door archeologische resten die zich in de bodem van de gemeente bevinden. In de bodem is veel van de oudste culturen bewaard gebleven, in intacte cultuurlagen in de grond. Zichtbaar gebleven aan de oppervlakte zijn vanaf de Romeinse tijd en de middeleeuwen: wegen, kavelstructuren, beeklopen, graften, boerderijen, kastelen, buitenplaatsen, kerken, kloosters, kapellen, molens en gehuchten. Tot aan de realisering van de woonwijken Hoogveld en Lahrhof was de oude wegenstructuur die terugging tot de middeleeuwen en mogelijk tot de Romeinse tijd nog aanwezig. Post-Middeleeuwse boerderijen en gehuchten staan mogelijk op oudere middeleeuwse voorlopers.

Sittard-Geleen is rijk aan erfgoed. Dit omvat het hele scala van de eerste bewoners in de steentijd, tot het recente verleden. Uniek voor Nederland is dat in het stadshart van Sittard alles bij elkaar komt: hier is bewoning geweest vanaf de steentijd tot nu. Sittard-Geleen zet zich daarom in voor bescherming, ontwikkeling en behoud van dit Erfgoed.

Het vigerend beleid op het gebied van archeologie en cultuurhistorie staat voor de gemeente verwoord in de 'Beleidsnota archeologie en monumenten' die is vastgesteld in 2012, de algemene uitgangspunten voor de planbeoordeling van monumenten, de technische richtlijnen voor behoud van monumenten 2012, de erfgoedverordening Sittard-Geleen 2012, de subsidieregeling monumenten en klein erfgoed uit 2015 en de

Nota Ruimtelijke Kwaliteit Sittard-Geleen (2015). Hierin is aangegeven hoe monumenten aangewezen kunnen worden, hoe omgegaan dient te worden met behoud van de monumenten en hoe hiervoor subsidie kan worden aangevraagd. In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op het specifieke gemeentelijk beleid ten aanzien van archeologie.

3.4.2 Beleid archeologie & cultuurhistorie

Algemeen

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van archeologie en cultuurhistorie is vastgesteld in de 'Beleidsnota archeologie en monumenten' en 'Erfgoedverordening Sittard-Geleen 2012'. Beide beleidsdocumenten zijn vastgesteld in 2012. Daarnaast is in 2012 de 'Verordening Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit 2012' vastgesteld.

In z'n algemeenheid streeft Sittard-Geleen naar het behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem als bron van kennis en cultuurbeleving. Cultuurhistorische relicten worden behouden en geaccentueerd. In samenhang met ruimtelijke inrichting, geeft de dynamiek van het verleden mede richting aan heden en toekomst.

In de 'Beleidsnota archeologie en monumenten' is aangegeven welk beleid de gemeente voert ten aanzien van archeologie en monumenten. In de 'Erfgoedverordening Sittard-Geleen 2012' zijn regels opgenomen ter behoud en bescherming van de binnen de gemeente aanwezige cultuurhistorische waarden en archeologisch erfgoed.

De 'Verordening Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit 2012' regelt de instelling van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK), die de taken van de Welstands- en Monumentencommissies heeft overgenomen. Deze commissie is sinds medio 2013 operationeel. In de gemeentelijke 'Nota ruimtelijke kwaliteit' zijn criteria opgenomen tot behoud van de historisch ruimtelijke karakteristiek van de gemeente.

De subsidiëring van cultuurhistorisch erfgoed is geregeld in de 'Subsidieregeling monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen'. Voor de regio staat het beleid in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014. Op landelijk niveau is met name de Erfgoedwet van belang.

Beleidskaart

Onderdeel van de 'Beleidsnota archeologie en monumenten' is een archeologische beleidskaart, die gebaseerd is op een aantal archeologische verwachtingskaarten[1]. De archeologische verwachtingskaarten geven inzicht in de (verwachte) aanwezigheid van archeologische resten. De verwachtingskaarten zijn vervolgens omgezet naar één beleidskaart. Op de archeologische beleidskaart zijn gebieden waarvoor dezelfde beleidsuitgangspunten gelden samengevoegd. Zo zijn er 7 archeologische beleidscategorieën ontstaan, zoals weergegeven in de navolgende tabel. In de rechterkolom is de op te nemen archeologische dubbelbestemming per beleidscategorie weergegeven.

Beleids-categorie	Verwachting/waarde	Bescherming middels dubbelbestemming
1	AMK-terrein; terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	n.v.t.
2	AMK-terrein; terrein van zeer hoge en hoge archeologische waarde AMK-terrein; terrein van hoge archeologische waarde, kern Sittard AMK-terrein; terrein van archeologische waarde Zone rondom ARCHIS-waarneming/vondstmelding/ vindplaats	Waarde – Archeologie 2
3	AMK-terrein; terrein van hoge archeologische waarde, historische kernen	Waarde – Archeologie 3
4	Hoge verwachting voor droge landschapen Hoge verwachting voor droge landschapen, provinciaal aandachtsgebied Middelhoge verwachting voor droge landschappen Middelhoge verwachting voor droge landschappen, provinciaal aandachtsgebied Hoge verwachting voor natte landschappen	Waarde – Archeologie 4

[1] Verhoeven, M.P.F. & G.R. Ellenkamp, 2010. Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Sittard-Geleen. RAAP-rapport 2144. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.

	Hoge verwachting voor natte landschappen, Maasafzettingen Middelhoge verwachting voor natte landschappen Onbekende verwachting voor droge en natte landschappen	
5	Lage verwachting voor droge landschappen, provinciaal aandachtsgebied	n.v.t.
6	Lage verwachting voor droge en natte landschappen	n.v.t.
7	Lage verwachting voor ontgronde gebieden Lage verwachting voor vrijgegeven onderzoeksgebieden	n.v.t.

Onderstaand wordt nader ingegaan op de categorieën zoals deze zijn opgenomen op de gemeentelijke archeologische beleidskaart en de bijbehorende beschermingsregimes.

1. Wettelijk beschermde archeologische monumenten.

Deze monumenten zijn vergunningplichtig zijn volgens de Erfgoedwet. Hiervoor hoeft geen archeologische dubbelbestemming opgenomen te worden. Deze monumenten worden beschermd middels een aanduiding.

2. AMK-terreinen van zeer hoge en hoge archeologische waarde

In deze categorie zijn opgenomen:

- de AMK-terreinen van zeer hoge en hoge archeologische waarde;
- de kern van Sittard;
- AMK terreinen van archeologische waarde;
- een zone van 50 meter rondom vindplaatsen;

Omdat het hier gaat om gebieden waarvan de hoge waarde al is vastgesteld, wordt hiervoor een ondergrens van 50 m² gehanteerd.

In de regels en op de verbeelding van dit bestemmingsplan wordt aan beleidscategorie 2 uit de beleidskaart de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2' toegekend.

3. Historische kernen

De historische kernen zijn AMK-terreinen van hoge archeologische waarde. Deze gebieden vormen vaak het hart van de kerkdorpen en daar is vaak de oorsprong van de kerkdorpen gelegen. Vanwege het cultuurhistorisch belang handhaven we hier de wettelijke ondergrens van 100 m² voor onderzoeksplicht.

In de regels en op de verbeelding van dit bestemmingsplan wordt aan beleidscategorie 3 uit de beleidskaart de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' toegekend.

4. Verwachtingswaarden

De gebieden die in categorie vier zijn opgenomen, omvatten niet zozeer bekende archeologische waarden maar verwachte archeologische waarden. Het gaat om hoge en middelhoge verwachtingen voor droge en natte landschappen; hoge en middelhoge verwachting voor droge landschappen in het PAA (provinciaal archeologisch aandachtsgebied); hoge en middelhoge verwachting voor natte landschappen en Maasafzettingen in natte landschappen. Met "onbekende verwachting voor droge en natte landschappen" worden de beekdalen bedoeld. Beekdalen zijn van oudsher de gebieden die menselijke activiteit hebben aangetrokken. De waarde hiervan is onbekend, maar de vondsten die er worden gedaan zijn vaak van hoge kwaliteit en cultuurhistorisch van grote waarde. Omdat het in deze categorieën om verwachtingen gaat, wordt een ondergrens gehanteerd van 500 m².

In de regels en op de verbeelding van dit bestemmingsplan wordt aan beleidscategorie 4 uit de beleidskaart de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4' toegekend.

5. Lage verwachting voor droge landschappen, provinciaal aandachtsgebied
6. Lage verwachting voor droge en natte landschappen
7. Lage verwachting voor ontgronde gebieden

Voor de categorieën 5, 6 en 7 geldt dat deze, gelet op de lage verwachtingswaarde, niet middels een archeologische dubbelbestemming worden opgenomen in bestemmingsplannen.

Tot slot dient te worden aangetekend, dat los van de verplichting om in bepaalde gevallen archeologisch onderzoek uit te voeren, bij een verstoringsdiepte groter dan 30 cm te allen tijde een meldingsplicht geldt voor de aanvang van de werkzaamheden.

- De aanvang van het bouwrijp maken van het perceel dient twee weken voor de werkstart aan de gemeentelijk archeoloog te worden gemeld per email.
- De mogelijkheid dat er in het plangebied archeologische vondsten worden gedaan, wordt – gezien de archeologische waarde van het terrein – niet uitgesloten. Conform paragraaf 5.4, 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet geldt dan ook de verplichting om archeologische vondsten te melden. Bij het doen van vondsten waarvan wordt vermoed dat het om archeologische vondsten of sporen gaat, is het verplicht deze onmiddellijk te melden bij de bevoegde instantie, in dit geval de gemeente (gemeentelijk archeoloog, gemeentelijk projectleider of gemeentelijke contactpersoon).

Volledigheidshalve is navolgend een afbeelding opgenomen van de beslistabel uit de 'Beleidsnota archeologie en monumenten Gemeente Sittard-Geleen'.

	Beleidscategorieën Waarde Archeologie	Opnemen in bestemmingsplan	Gemeente Sittard-Geleen Beslistabel onderzoeksplicht bij bestemmingswijziging, omgevingsvergunning		
Cat.	Verwachting/Waarde		verstoringdiepte	verstoringsoppervlak	Wel of geen onderzoeksplicht
1	AMK-terrein, terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	Ja, middels aanduiding	nvt	nvt	Algemeen: vergunningaanvraag bij Rijk conform Monumentenwet
2	AMK-terrein; terrein van zeer hoge en hoge archeologische waarde AMK-terrein; terrein van hoge archeologische waarde, kern Sittard AMK-terrein; terrein van archeologische waarde Zone rondom ARCHIS-waarneming/vondstmelding/vindplaats	Ja, middels dubbelbestemming 'waarde archeologie (n)'	**> 30 cm**	**> 50 m2**	
			nee	nee	Geen onderzoeksplicht
			ja	nee	Geen onderzoeksplicht, melding werkzaamheden
			ja	ja	Onderzoeksplicht
3	AMK-terrein; terrein van hoge archeologische waarde, historische kernen	Ja, middels dubbelbestemming 'waarde archeologie (n)'	**> 30 cm**	**> 100 m2**	
			nee	nee	Geen onderzoeksplicht
			ja	nee	Geen onderzoeksplicht, melding werkzaamheden
4	Hoge verwachting voor droge landschappen Hoge verwachting voor droge landschappen, provinciaal aandachtsgebied Middelhoge verwachting voor droge landschappen Middelhoge verwachting voor droge landschappen, provinciaal aandachtsgebied Hoge verwachting voor natte landschappen Hoge verwachting voor natte landschappen, Maasafzettingen Middelhoge verwachting voor natte landschappen Onbekende verwachting voor drogen en natte landschappen	Ja, middels dubbelbestemming 'waarde archeologie (n)'	**> 30 cm**	**> 500 m2**	
			nee	nee	Geen onderzoeksplicht
			ja	nee	Geen onderzoeksplicht, melding werkzaamheden
			ja	ja	onderzoeksplicht

5	Lage verwachting voor droge landschappen, provinciaal aandachtsgebied	Nee, tenzij M.e.r, tracéwet	> 30 cm	> 10.000 m2	
			nee	nee	Geen onderzoeksplicht
			ja	nee	Geen onderzoeksplicht
			ja	ja	Onderzoeksplicht
6	Lage verwachting voor droge en natte landschappen	Nee, tenzij M.e.r, tracéwet	**> 30 cm**	**> 50.000 m2**	
			nee	nee	Geen onderzoeksplicht
			ja	nee	Geen onderzoeksplicht
			ja	ja	onderzoeksplicht
7	**Lage verwachting voor ontgronde gebieden** **Lage verwachting voor vrijgegeven onderzoeksgebieden**	**nee**			**Geen onderzoeksplicht**

4 RANDVOORWAARDEN EN ONDERZOEK

Het voorliggende bestemmingsplan heeft slechts tot doel het reeds vastgestelde gemeentelijk archeologisch beleid op een juiste wijze juridisch-planologisch te verankeren voor zover dit in de vigerende bestemmingsplannen binnen het grondgebied van de gemeente Sittard-Geleen nog niet, of nog niet volledig is gebeurd.

Het bestemmingsplan is verder conserverend van aard, er worden immers geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Dientengevolge is het niet noodzakelijk om nader in te gaan op overige onderzoeksaspecten, anders dan archeologie. Het aspect archeologie is reeds besproken in hoofdstuk 3.

5 JURIDISCHE OPZET

5.1 Algemeen

Het bestemmingsplan is opgesteld conform 'Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012' (SVBP 2012) en de gemeentelijke standaard voor archeologische dubbelbestemmingen. Het bestemmingsplan bestaat uit de regels, de verbeelding en deze toelichting.

Met dit facetbestemmingsplan worden bij de geldende bestemmingsplannen, zoals genoemd in paragraaf 1.3 van deze toelichting en bijlage 1 van de regels, de regels en verbeelding inzake archeologie van de betreffende bestemmingsplannen verwijderd en vervangen, en voor zover nog niet aanwezig aangevuld, door de regels en verbeelding zoals opgenomen in dit bestemmingsplan. De in dit plan opgenomen regels en verbeelding laten de overige regels en verbeeldingen in de betreffende bestemmingsplannen ongewijzigd.

Dit bestemmingsplan bestaat uit drie delen: een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding omvat de (delen) van de bestemmingsplannen zoals genoemd in paragraaf 1.3, waarvoor de nieuwe regels van toepassing dienen te worden verklaard. De verbeelding en regels vormen samen het bindende deel van het bestemmingsplan. In deze toelichting zijn onder andere de keuzes die in het bestemmingsplan worden gemaakt nader gemotiveerd en verantwoord.

5.2 Regels en verbeelding

5.2.1 Algemene opbouw regels

De regels zijn conform de SVBP2012 opgebouwd uit vier hoofdstukken. Hoofdstuk 1 bevat de begrippen en de wijze van meten. In hoofdstuk 2 zijn de regels opgenomen behorende bij de bestemmingen die op de verbeelding aan de gronden zijn toegekend. In hoofdstuk 3 zijn algemene regels opgenomen die op het gehele plangebied van toepassing zijn. In hoofdstuk 4 zijn de regels opgenomen waarmee het overgangsrecht wordt geregeld en is een artikel opgenomen waarin de formele naamgeving van het bestemmingsplan is vastgelegd.

5.2.2 Juridisch-planologische regeling plangebied

Voor het plangebied zijn de onderstaande dubbelbestemmingen opgenomen.

Waarde – Archeologie 2

Voor de gronden die zijn voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2' is in de regels een onderzoeksplicht opgenomen voor bouwwerkzaamheden met een diepteverstoring van meer dan 30 centimeter in combinatie met een oppervlakteverstoring van 50 m².

Waarde – Archeologie 3

Voor de gronden die zijn voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' is in de regels een onderzoeksplicht opgenomen voor bouwwerkzaamheden met een diepteverstoring van meer dan 30 centimeter in combinatie met een oppervlakteverstoring van 100 m².

Waarde – Archeologie 4

Voor de gronden die zijn voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2' is in de regels een onderzoeksplicht opgenomen voor bouwwerkzaamheden met een diepteverstoring van meer dan 30 centimeter in combinatie met een oppervlakteverstoring van 500 m².

6 ECONOMISCHE UITVOERVAARHEID

In de Grondexploitatiewet als onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening is bepaald dat gemeentes verplicht zijn om bij het vaststellen van een ontwikkelingsgericht bestemmingsplan, maatregelen te hebben genomen die verzekeren dat alle kosten die gepaard gaan met de ontwikkeling van de locatie worden verhaald op de initiatiefnemer van het plan. Dit betekent dat er voor de gemeente een verplichting bestaat om haar kosten, die gepaard gaan met een bouwplan, te verhalen op de exploitant.

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening rust op de gemeente de verplichting tot het verhaal van kosten die tot de grondexploitatie behoren op basis van een exploitatieplan. De gemeente kan hiervan afzien in bij algemene maatregel van bestuur aangegeven gevallen, of indien:

- het kostenverhaal anderszins is verzekerd;
- het bepalen van een tijdvak of fasering niet noodzakelijk is; en
- het stellen van eisen, regels of een uitwerking van regels aan werken en werkzaamheden met betrekking tot bouwrijp maken, aanleg van nutsvoorzieningen, inrichten van de openbare ruimte en uitvoerbaarheid niet noodzakelijk is.

In het voorliggende geval is uitsluitend sprake van het juridisch-planologisch verankeren van het gemeentelijk archeologisch beleid voor een deel van de gronden binnen de gemeente Sittard-Geleen. Hierbij is geen sprake van een bouwplan. Er is dan ook geen sprake van een verplichting tot verhaal van kosten.

Bij archeologie geldt het principe 'de verstoorder betaalt' om te voorkomen dat het archeologisch bodemarchief verstoord wordt. Dit betekent dat de noodzakelijke archeologische onderzoeken om een omgevingsvergunning te verkrijgen om af te wijken van het bouwverbod of voor het verrichten van werken en/of werkzaamheden, moeten worden betaalt door de initiatiefnemer(s) van de (bouw)werkzaamheden. De financiering van alle kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van het bestemmingsplan komen daarmee voor rekening van (particuliere) initiatiefnemers. Hierdoor zijn er geen kosten voor de gemeente aan de uitvoering van het bestemmingsplan verbonden. Dit leidt tot de conclusie dat het vaststellen van een exploitatieplan niet noodzakelijk is en het facetbestemmingsplan economisch uitvoerbaar is.

7 PROCEDURE EN OVERLEG

7.1 Procedure

Deze wettelijke procedure zoals omschreven in art. 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening kan als volgt worden samengevat: De procedure start met een openbare kennisgeving van het ontwerp bestemmingsplan, waarna het ontwerpbestemmingsplan wordt gepubliceerd en gedurende een termijn van zes weken door één ieder schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan kunnen worden ingebracht.

Na de termijn van de terinzagelegging dient de gemeenteraad in principe binnen 12 weken te beslissen over de vaststelling van het plan. Na de publicatie van het vastgestelde bestemmingsplan hebben belanghebbenden zes weken de tijd om tegen het plan in beroep te gaan. Het bestemmingsplan treedt de dag na afloop van de beroepstermijn in werking.

7.2 Inspraak en overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Het ontwerp bestemmingsplan is voor een reactie toegestuurd aan belanghebbende instanties. Vanuit de belanghebbende instanties zijn geen inhoudelijke opmerkingen op het bestemmingsplan ontvangen.

Aangezien sprake is van een 'ondergeschikte herziening van een eerder vastgesteld beleidsvoornemen' is voor dit bestemmingsplan geen inspraakprocedure doorlopen.

7.3 Terinzagelegging en zienswijzen

Het ontwerp bestemmingsplan heeft gedurende zes weken, van 20 mei 2022 tot en met 1 juli 2022, ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn twee zienswijzen ingediend. Voor meer informatie over de zienswijzen en get gemeentelijk standpunt ten aanzien daarvan, wordt verwezen naar de als bijlage bij deze toelichting opgenomen 'Nota van zienswijzen en de staat van wijzigingen'.

BIJLAGEN

B1 NOTA VAN ZIENSWIJZEN EN DE STAAT VAN WIJZIGINGEN